

Indberetning nr. 13/2021

Emner:

- *Drastisk stigning i antal COVID-19 smittede – samlede antal smittede stiger til 499*
- *Første behandling af lov for Færøerne om fuldbyrdelse af straf m.v.*
- *Undersøgelse af tildeling af fiskekvoter*
- *§-52 spørgsmål til lagmanden vedrørende kommissorium for udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitisk kontaktudvalg*
- *Opmåling af færøsk havbund*
- *Finanslovsforslag 2022*
- *Tunneller*
- *Rentestøtte til boliger*
- *De færøske banker opfylder Finanstilsynets krav*

Drastisk stigning i antal COVID-19 smittede

Den seneste uge har man oplevet en voldsom stigning i antal COVID-19 smittede. Således blev der den 22. oktober 2021 registreret 89 nye tilfælde. Få dage senere blev der registreret 99 tilfælde, som samtidig er det højst antal registrerede tilfælde på et døgn¹. Omregnet til befolkningstallet i Danmark svarer dette til over 10.000 nye tilfælde registreret på et døgn. På nuværende tidspunkt er der i alt 579 aktiv smittede, svarende til over 1 pct. af det samlede befolkningstal, ligesom antallet af indlæggelser er steget til 5 personer, som ligeledes er det højest antal registrerede indlæggelser i hele pandemiens historie. Ingen af de indlagte har på nuværende tidspunkt brug for respirator. Smitten optræder især blandt de unge ikke-vaccinerede, som herefter spreder smitten videre til både vaccinerede og ikke-vaccinerede voksne. På en enkelt skole i Klaksvík er der registreret over 120 smittede. Man har ligeledes registreret smitte blandt personalet på to af landets tre sygehuse. Landsstyret har iværksat lokale lukninger af bl.a. skoler og anbefaler at minimere fritidsaktiviteter for børn og unge, ligesom man anbefaler at udskyde større arrangementer den kommende tid.

Landslægen har udtalt, at situationen på nuværende tidspunkt ikke er under kontrol. Den voldsomme stigning har betydet et stort pres på den daglige smitteopsporing, og landslægen har gennem NOST anmodet om ekstra bemanning for at kunne løse opgaven. Politiet på Færøerne, som hovedsagligt er bemanded med færinger, bistår nu landslægen med 6-10 medarbejdere, og der arbejdes på at ressourcer fra dansk politi assisterer færøsk politi.

Landstyremand for sundhedsanliggender, Kaj Leo Holm Johannesen har samtidig appelleret til befolkningen om at lade sig vaccinere. På nuværende tidspunkt er 70,6 pct. færdigvaccineret og 73,8 pct. har modtaget første stik. Samtidig er man påbegyndt vaccination med tredje stik.

¹ Det højst antal registrerede smittede på et døgn udgjorde indtil da 38.

Første behandling af lov for Færøerne om fuldbyrdelse af straf m.v.

Første behandling af den færøske straffuldbyrdelseslov fandt sted i Lagtinget den 21. oktober 2021. Debatten omhandlede primært fængselsforholdene på Færøerne, herunder bygning af et nyt fængsel, som bl.a. lagmanden finder er den eneste rigtige løsning. Flere af lagtingsmedlemmerne fandt det bekymrende og uheldigt, at den danske stat ikke har afsat penge på finansloven for 2022 til et nyt fængsel, som skønnes at koste 233 mio. kr. Der synes at være enighed på tværs af partierne om, at den danske stat indtil videre ikke har prioriteret fængselsforholdene på Færøerne godt nok. Lovforslaget behandles nu i Lagtingets retsudvalg.

Undersøgelse af tildeling af fiskekvoter

Oppositionspartierne i Lagtinget har underskrevet en anmodning til lagtingsformanden om, at der iværksættes en undersøgelse af tildeling af fiskekvoter fra 2010 og frem til i dag. Anmodningen kommer, efter at Høgni Hoydal, formand for Tjóðveldi, har udtalt, at landstyremanden for fiskerianliggender, Jacob Vestergaard, Fólkaflokkurin, har tildelt kvoter til venner og bekendte, i stedet for at følge den indstilling, der kom fra hans egen administration, og at landstyremanden således har tilsidesat forvaltningsloven og god forvaltningsskik. Fólkaflokkurin støtter ikke anmodningen, mens Miðflokkurin, som også er i landsstyrekoalitionen, har udtalt, at det måske kan være hensigtsmæssigt med en undersøgelse. En anmodning om undersøgelse forudsætter 14 stemmer. Oppositionspartierne udgør 15 medlemmer af Lagtinget.

§-52 spørgsmål til lagmanden vedrørende kommissorium for udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitisk kontaktudvalg

Høgni Hoydal, formand for Tjóðveldi, og Bjarni K. Petersen, lagtingsmedlem for Framsókn (begge i oppositionen), har stillet et spørgsmål til lagmanden om hjemlen til at indgå aftale om ovenstående kontaktudvalg, samt hvilke kompetencer kontaktudvalget har. Vedrørende hjemlen til at indgå en aftale om kontaktudvalget oplyser lagmanden, at landstyret jfr. § 1 i lagtingsloven om Færøernes Styrelsesordning er udøvende magt, og at landstyret jfr. § 51 repræsenterer Færøerne over for rigsmyndighederne. Kontaktudvalget er oprettet, fordi der er behov for stærkere samarbejde og bedre koordinering inden for det udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske område. Lagmanden oplyser endvidere, at kontaktudvalget ikke har kompetence til at træffe afgørelser, men at udvalget er et forum, hvor repræsentanter fra hhv. Danmark, Færøerne og Grønland kan debattere og diskutere udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske anliggender samt overtage sagsområder, som kan have betydning for disse områder.

Opmåling af færøsk havbund

En færøsk privat virksomhed, som sælger udstyr til skibe, har i forbindelse med deres arbejde foretaget opmålinger af havbunden kystnært og i færøske fjorde og lagt kortmateriale ud på internettet. De færøske myndigheder har påpeget, at der kræves tilladelse fra hhv. færøske myndigheder samt det danske forsvar, såfremt der skal laves opmålinger af havbunden. Efter at sagen kom frem i de færøske medier, har det færøske folketingsmedlem Sjúrdur Skaale stillet spørgsmål til forsvarsministeren Trine Bramsen. Det fremgår af svaret, at efter den færøske overtagelse af kort- og geodataområdet, vil de elementer vedrørende søopmåling, som har udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitisk rækkevidde fortsat ligge hos Forsvarsministeriet. Søopmåling kan være sikkerhedspolitisk følsomt på grund af bl.a. søkabler og fjendtlige søfartøjers adgang til kongerigets farvande. Såfremt andre ønsker at foretage søopmåling til andet formål end fremstilling af søkort, kan de færøske myndigheder give tilladelse til dette, efter at der er indhentet udtalelse fra Forsvarsministeriet. Retsstillingen på området er således uforandret efter den færøske overtagelse af søkortsområdet.

Finanslovsforslag 2022

Landstyremanden for finansanliggender, Jørgen Niclasen, Fólkaflokkurin, fremlagde den 30. september 2021 finanslovsforslag for 2022. Det fremgår bl.a. af forslaget, at landstyret forventer en økonomisk vækst på 3-4 pct. i 2021 og 2022, samt et overskud på 65 mio. kr. i 2022. Underskuddet for 2021 forventes at blive ca. 6 mio. kr., hvilket er mindre end forventet, og skal ses i lyset af større momsindtægter, udbytte af aktier samt lavere anlægsudgifter. Landstyret har i lovforslaget afsat flere penge til sundhedsuddannelser, uddannelser inden for opdræt og IT. Endvidere er sundhedsområdet opprioriteret inden for bl.a. psykiatri og rehabilitering, ligesom der er afsat midler til at oprette et nyt folkesundhedsstyre. Socialområdet er ligeledes opprioriteret med bl.a. flere penge til vedligeholdelses- og genoptræning samt et modtagehus for voldsramte. På andre området har landstyret valgt at prioritere grønne energiprojekter og digitalt køre- og borgerkort. Finanslovsforslaget har været til første behandling den 6. og 7. oktober og er nu til behandling i Finansudvalget.

Tunneller

Landsverk (landsingeniørerne) har den 21. oktober 2021 fremlagt en forundersøgelse om en ny rute til Suðuroy. I dag sejler en færge mellem Streymoy og Suðuroy. Turen tager 2 timer, og der er 2-3 afgang om dagen. Konklusionerne i forundersøgelsen er, at en tunnel kommer til at koste omkring 5,4 mia. kr. uden afledte projekter og yderligere ca. 700 mio. til afledte projekter. Ud fra en samfundsanalyse vil en ny rute give fordele for befolkningstal, alderssammensætning, erhverv og højere lønniveau på Suðuroy. En økonomisk analyse viser, at en færgeforbindelse er den bedste løsning, hvorimod en tunnelloøsning giver et samfundstab på 1,6 mia. kr. over 50 år. En undervandstunnel er den bedste løsning for miljøet, idet udledningen af CO₂ vil formindskes med 230.000 tons over 50 år i forhold til den nuværende løsning.

De forudsatte trafikanalyser for den nye Eysturoytunnel har vist sig ikke at holde. Konstruktionen vedrørende finansieringen af tunnelen er udarbejdet således, at landskassen sikrer tunnelselskabet indtægter svarende til omkring 6.000 biler i døgnet. Garantien gør, at tunnelen i øjeblikket koster landskassen 900.000 kr. om ugen. Jørgen Niclasen, landstyremand for finansområdet, forventer at tunnelsdriften hviler i sig selv om 2-3 år.

De færøske banker opfylder Finanstilsynets krav

Finanstilsynet har undersøgt alle bankerne på Færøerne og nået frem til, at de opfylder alle de grænseværdier, som Finanstilsynet har sat for at modvirke for store risici, samtidig med bankerne skal kunne drive forretning og give nødvendig kredit til erhvervsliv og husholdninger. Bankerne har siden 2016 haft en positiv forrentning af egenkapitalen. Perioden 2016-17 var de bedste år for de færøske banker. De sidste par år har forretningen ikke været lige så god. Dels har overskuddene efter skat ikke været lige så høje. Dels har egenkapitalen disse år været højere som følge af højere kapitalkrav.

Udlånene er steget med 900 mio. kr. i juni måned i forhold til året før. Det svarer til en stigning på 5,8 pct. Medregnes udlån fra danske finansielle institutioner – herunder særlig realkreditinstitutionerne – er udlånsvæksten på 8,2 pct., svarende til 1,7 mia. kr. Det er særlig udlån til tjenesteerhvervet, som er steget meget, men kommunerne har også optaget flere lån. Indlånene er i samme periode steget med 400 mio. kr. eller 2,5 pct.

Med venlig hilsen

Lene Moyell Johansen